

РЕШЕНИЕ

№ 1148

гр. София, 21.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 47 състав, в публично заседание на 13.02.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Катя Аспарухова

при участието на секретаря Евелина Пеева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **10382** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба на Б. Д. Н. ЕГН [ЕГН] от [населено място] срещу Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ при МП, с която молба се иска осъждането ѝ за сумата от 10 000лв., представляващи неимуществени вреди за времето от 5 дни, които е бил в наказателна килия от 12.07.2022г до 17.07.2022г. въз основа на незаконосъобразната Заповед №147 от 08.07.22г. на Началника на Затвора „К.“, която е отменена с решение по адм.дело №6559/22г. на АССГ.

В обстоятелствената част на искова молба се твърди, че наказателната килия била 4 на 2 метра с две метални легла и маса, клекало за тоалетна, с малко прозорче без достатъчно светлина и вентилация. В изолираната килия е бил нахапан от дървеници, както и е подложен на сериозен психически стрес, тъй като в съседство били настанени затворници, изтърпяващи доживотен затвор. Твърди се, че е бил лишен от възможността да ползва тоалетна, да се храни в общото помещение, бил е лишен от двигателна активност. Въз основа на тези неблагоприятни влияния, лицето е изпитало болки и страдания. Преживял е голям стрес, като сериозно е била нарушена психиката му. С оглед изложеното се моли да се уважи исковата претенция в цялост. В съдебно заседание исковата молба се поддържа от адв.А., която претендира и разноси по списък.

Ответникът е депозирал писмен отговор на л.16, видно от който се оспорва иска. Твърди се, че претенцията не е доказана -не са налице елементите от

фактическия състав на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ- няма вреда, няма незаконосъобразни действия или бездействия, както и липсва причинна връзка. Не се оспорва, че лицето е било в наказателна килия въз основа на посочената заповед за периода от 12.07.22г. до 17.07.22г., както и че заповедта е отменена. Оспорва се довода на защитата, че заповедта е изпълнена предварително, преди да бъде обжалвана, тъй като се визира, че съгласно чл.98, ал.2 от ППЗИНЗС жалбата не спира изпълнението. Допълва се, че не се приема, че има нарушение на чл.3 от ЗИНЗС във връзка с твърдението, че лицето е поставено в неблагоприятни условия. Визира се, че „несгодите, които лицето ги е преживяло не надминават отвън неизбежната им степен на наказанието лишаване от свобода“. В съдебно заседание ответникът не се представлява.

Представителят на СГП изразява становище за основателност на претенцията, но по отношение на размера намира същия за прекомерен.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СОФИЯ ГРАД КАТО СЪОБРАЗИ СТАНОВИЩАТА ПО ДЕЛОТО И ОБСТОЯТЕЛСТВАТА, НАМИРА ЗА УСТАНОВЕНО СЛЕДНОТО:

По отношение на фактите – не е спорно, че:

Видно от справка на л.23, т.83 ищецът е бил от 12.07.22г. до 17.07.2022г. изолиран в наказателна килия на основание Заповед №147 от 08.07.22г. на Началника на Затвора „К.“.

С решение №5200 от 03.08.2022г. по адм.дело №6559/22г. на АССГ заповедта е отменена като незаконосъобразна –л.9 и следващите.

Следва да се има предвид, че са представени сведения от инспектор СДВР на 1-ва и б-та група, че за същия период в килията е бил и Т. Д. /от 13.07./.. Лицето не е изявило желание да се настани самостоятелно. Сочи се, че спалното помещение в 1-ва зона /зона с повишена сигурност/ е 8кв.м., без баня като е можело да се ползва общата такава при желание вкл. ако искат да са настанени в самостоятелна килия, има и право на престой на открито от 7,10 до 9,10ч. всеки ден. За килиите в 1-ва група има назначен чистач, който чисти и дезинфекцира като при желание на л.с. им се предоставят уреди за почистване.

Изслушани са показанията на майката на ищеца- валентина Н., видно от които синът юй докато е бил в килията се е стресила, защото е бил срещу клиите на доживотни затворници, не е имало баня, в килията е било неудобно за спане, тъй като е ползвал специален ортопедичен матрак, имало е дървеници, лоши условия. От този момент е започнал да вдига кръвно, повече да се ядосва, както и гръбначните изкривявания са му се влошили.

По делото е представен протокол –инспекционен лист за извършена обработка против хебарки и дървеници от „Фаворит“ ЕООД на помещенията в затвора К. с дата 28.09.22г., който е неотносим към процесния период. Други доказателства –не са представени.

Съдът цени справката от инспектора за описаните битови условия и реда, като и цени поканията на свидетелката, въпреки, че е майка на лицето, за обстоятелствата, които лично е възприела.

С ОГЛЕД ИЗЛОЖЕНОТО СЪДЪТ НАМИРА от правна страна следното:

Видно от обстоятелствената част на исковата молба лицето претендира вреди от неблагоприятните условия, в които е пребивавало за конкретен период при наложено отменено наказание „изолиране в наказателна килия“ въз основа на заповед №147 от 08.07.2022г. на Началника за ЗО „К.“.

Следователно касае се за претенция по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ –когато вредите се претендират от отменен ИАА, като последният е елемент от фактическия състав, освен вредите и причинната връзка между тях. Макар и да има претенция, свързана с неблагоприятните условия в наказателната килия т.е по чл.284, ал.1 от ЗИНЗС, то същата се поглъща от тази по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ. Ако на лицето не беше наложено неправомерно наказание в изолационната килия с процесната заповед, то не би правило и твърдения за конкретните битови условия в това помещение. Например касателно размерите, обзавеждането, липсата на душ, неудобен креват, за наличието на хлябарки и дървеници. Не се касае за две отделни претенции, тъй като същите не могат да се разделят една от друга, поради което и не могат да се разгледат самостоятелно, макар фактическият им състав да е различен. /при чл.1, ал.1 от ЗОДОВ конкретно отменен незаконъсообразен ИАА, а при чл.284 ЗИНЗС –незаконъсообразно бездействие, различна доказателствена тежест, по чл.1 ЗОДОВ общата, при чл.284 ЗИНЗС оборима презумпция и т.н./.

Ето защо съдът разглеждайки претенцията по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ на ищеца следва да държи сметка и да това, че държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3. Конкретно чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС е свързан със забраната осъдените и задържаните под стража да се подлагат на изтезания, на жестоко, нечовешко или унизително отношение. Също така видно от ал. 2 на същата разпоредба, за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или поражат чувство на страх, незащитеност или малоценност. Трябва да се съобрази, че разпоредбите на чл.3, от ЗИНЗС и на чл.20, ал. 3 от ППЗИНЗС, са законови гаранции за съществуването на нормална битова среда в местата за лишаване от свобода и задържане под стража. Идентично е и съдържанието на разпоредбата на чл. 3 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи /ЕКЗПЧОС/, която Конвенция е ратифицирана от България през 1992 г. и съгласно чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Република България е част от вътрешното право на страната и има предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които ѝ противоречат. Според нормата от Конвенцията, никой не може да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унизително отнасяне или наказание.

Съдът съобразява, че лишени от свобода настанени в наказателна килия търпят на база на изложеното конкретни ограничения. Тези лица обаче имат, както останалите лишени от свобода, правото на престой на открито – чл. 96, ал. 8 от ППЗИНЗС. Ограничени са вещите, които ползват – чл. 96, ал. 4 от правилника. Също така специфични условия, различни от условията, при които изтърпяват наказанието си лишаване от свобода се установяват по отношение на лицата, на които е наложено дисциплинарно наказание изолиране в наказателна килия по отношение на условията за къпане /най-малко 2 пъти седмично/ и смяната на личното и постелъчното им бельо – чл. 96, ал. 7 ППЗИНЗС.

СЪДЪТ от изложените по горе факти, намира, че безспорно е налице отменен ИАА,

вреди –изпитаните по-неблагоприятни усещания и стрес, за които дава вяра на показанията на майката В.Н.. Кретитира и показанията, за които свидетелката е очевидец - за това, че ищецът е станал по-нервен от този момент, защото се е стресирал. Съдът намира, че не е доказано, че лицето е влошило следствие от неспането от 5 дни проблема с гръбначния си стълб, поради което е ирелевантно дали е ползвал или не специален дюшек. Няма и данни за повишено кръвно налягане след периода -напр.отразено в медицинския журнал, че има оплаквания, предписана му е терапия или са му давани хапчета. Ето защо посочените неща в исковата молба са твърдения, които не са доказани. Съдът не дава вяра и на показанията на майката, че срещу наказателната килия са били осъдените на доживотен затвор, тъй като преразказва чутото от ищеца. Освен това, следва да се има предвид, че лицето е било в ЗО „К.“ /ЗО от отворен тип с изтъпяващи наказания „ЛС“ до 5г./.. За условията в наказателната килия – помещение от 1ва група /повишена сигурност/ данни се черпят и от сведението на л.20 от инспектор по СДВР М. л.20-21. Помещението е идентично с останалите около 8 кв.м., има прозорец, достъп до светлина и вентилация, стаята се отоплява с радиатори /на централно отопление/. Описано е и мебелното обзавеждане - 2 легла, санитарен възел с мивка с течаща вода. Душовете са общи, както и други тоалетни, като позването на душ не е забранено, но лицето трябва да го поиска. Относно размерите на килията –следва да се има предвид §.123 и §.232 от решението по делото „Нешков и други срещу България“, според които ако затворниците имат на разположение по-малко от три квадратни метра жилищна площ, пренаселеността трябва да се счита за толкова тежка, че да доведе само по себе си, независимо от други фактори, до нарушение на чл. 3 от Конвенцията. В конкретния случай за 4 от 5- дни за периода лицето е било с друг л.с., като са имали по 4кв.м., но в това пространство се е включвал санитарния възел и мебелировката, поради което съдът държи сметка и за това обстоятелство.

Относно хлебарките и дървениците, няма данни лицето да е било нахапано, да е потърсило медицинска помощ. Не е установено и в килията да няма достатъчна вентилация и светлина, а точно обратното.

Налице е и причинна връзка-ако лицето не беше казано, нямаше да се изолира в посоченото помещение. Тази връзка е пряка и непосредствена с вредите.

С оглед изложените за приети обстоятелства- и факта, че 5 дни лицето е било в наказателна килия незаконосъобразно /въз основа на отменената като незаконосъобразна заповед/, то съдът намира, че справедливо обезщетение по смисъла на чл.52 от ЗЗД би било такова в размер на 500лв.. За останалата част искът от 9500лв. е неоснователен и следва да се отхвърли.

Следва да се има предвид, че самото поставяне на лицето при по-рестриктивните условия в наказателната килия въз основа на отменената заповед е основаните за частично уважаване на исковата претенция в който смисъл има съдебна практика на АССГ- по дело №540/20г. по дело №9567/2016г., по дело 4115/2018г. и т.н..

С оглед изхода от спора трябва да се присъдат и претендираните разноски от ищеца в размер на 10лв. платена държавна такса. Не следва да се присъжда претендираната сума от 1000лв. за адвокатско възнаграждение, тъй като няма направени разноски за такова. Видно от договора за правна помощ на л.8 е уговорено адвокатско възнаграждение, но не са представени доказателства реално да е заплатено.

ВОДИМ СЪДЪТ

РЕШИ:

ПО искова молба на молба на Б. Д. Н. ЕГН [ЕГН] от [населено място]
ОСЪЖДА Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ при МП, ДА МУ
ЗАПЛАТИ СУМАТА от 500лв., представляващи неимуществени вреди за времето от
5 дни, които е бил в наказателна килия от 12.07.2022г до 17.07.2022г. въз основа на
незаконособразната Заповед №147 от 08.07.22г. на Началника на Затвора „К.“, която
е отменена с решение по адм.дело №6559/22г. на АССГ.

ОТХВЪРЛЯ КАТО НЕОСНОВАТЕЛНА ИСКОВАТА ПРЕТЕНЦИЯ ЗА СУМАТА ОТ
9500лв.,представляващи разликата между претензираната и уважената част от иска.

ОСЪЖДА ГДИН да заплати на ищеца Б. Д. Н. и 10лв. разноски по делото.

Решението може да се обжалва в 14-дневен срок с касационна жалба пред
тричленен състав на АССГ чрез настоящия състав, от съобщаването му. Преписи на
страните.

Съдия: